

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Η ζωή με την Covid-19

23 & 24 Νοεμβρίου 2021

Στον Πολυχώρο του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής
στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
Βασ. Σοφίας & Κόκκαλη Ι

Θα υπάρξει διαδικτυακή μετάδοση

ελεύθερη είσοδος
απαιτείται ηλεκτρονική κράτηση εισιτηρίου

Διοικητικό Συμβούλιο:

Κατιάννα Μίχα	Πρόεδρος
Θανάσης Χατζόπουλος	Αντιπρόεδρος
Χρυσάνθη Μωραϊτη-Καρτάλη	Διευθύνουσα Σύμβουλος
Ελισάβετ Κοτζιά	
Νίκη Μαρωνίτη	
Μαρίζα Ντεκάστρο	
Γεωργία Πρέκα	
Τάσος Σακελλαρόπουλος	
Λίζυ Τσιριμώκου	

Πληροφορίες/Γραμματεία:

Σχολή Μωραϊτη

Αλ. Παπαναστασίου & Αγ. Δημητρίου

154 52 Ψυχικό

Τόνια Όκου

210 679 5000

210 679 5090 (φαξ)

espoudon@moraitis.edu.gr

tokou@moraitis.edu.gr

Ουρανία Καϊάφα

210 363 9979

espoudon@moraitis.edu.gr

okaiafa@moraitis.edu.gr

Ενημέρωση COVID-19

Όροι προμήθειας & χρήσης εισιτηρίων

Μεγάρου Μουσικής Αθηνών:

<https://www.megaron.gr/plirofories-eisitirion-megarou-mousikis-athinon/>

Τρίτη, 23 Νοεμβρίου 2021, ώρα 18:30

Πρόεδρος: Κατιάννα Μίχα

Αλκιβιάδης Βατόπουλος | Η πανδημία της νόσου Covid-19 – Τα πρόσφατα επιδημιολογικά δεδομένα

Η πανδημία από τη νόσο Covid-19 ξεκίνησε από την πόλη Wuhan της Κίνας τον Νοέμβριο του 2019 και συντομότητα εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο. Στην ταχύτατη εξάπλωσή της συνέτελεσε ο τρόπος μετάδοσης (μέσω του αναπνευστικού συστήματος), η απουσία ανοσίας στους πληθυσμούς, η πολύ μεγάλη διακρατική κινητικότητα των ανθρώπων, που χαρακτηρίζει την εποχή μας, οι μεταλλάξεις και η εμφάνιση παραλλαγών του ιού με όλο και μεγαλύτερη μεταδοτικότητα. Η μεγάλη πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες, με δεδομένη την έκταση και διάρκεια της επιδημίας, είναι η περιστολή της με το δυνατόν μικρότερο κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό κόστος. Έτσι, η στρατηγική αντιμετώπισης της πανδημίας βασίζεται πλέον στο τρίπτυχο: Εμβόλιο – εφαρμογή μέτρων ατομικής προστασίας (μάσκες και αποστάσεις) – έγκαιρη διάγνωση και απομόνωση κρουσμάτων.

Νικόλας Σεβαστάκης | Ο ιός και ο φιλελευθερισμός – Ηθικές και πολιτικές συνέπειες της Covid-19

Η υγειονομική κρίση έγινε και μια ευκαιρία εξόφλησης λογαριασμών με ορισμένες διαδεδομένες αντιλήψεις για τη φιλελεύθερη κουλτούρα και τη μετάφρασή της στην καθημερινή ζωή. Στην εισήγηση θα αναδείξουμε τρεις διαφορετικές διαστάσεις αυτής της κριτικής, μια οντολογική, μια κατεξοχίτη πολιτική και μια ηθική. Στην οντολογική κριτική, η πανδημία θα συσχετιστεί με έναν ολόκληρο πολιτισμό σχέσεων και δομών – με άλλα λόγια, ο υπό αποδόμηση φιλελευθερισμός ταυτίζεται με τον ίδιο τον σύγχρονο πλανητικό πολιτισμό. Η πολιτική κριτική θα επικεντρωθεί στην αδυναμία του φιλελευθερισμού να παράγει ισχυρές μορφές πολιτικής διακυβέρνησης για τον έλεγχο των κρίσεων. Η ηθική κριτική, τέλος, θα αναδείξει κατά βάση τις αντινομίες ανάμεσα στη φιλελεύθερη λογική των δικαιωμάτων και σε συλλογικούς στόχους και δημόσιους κανόνες. Θα σταθούμε στη συμβολή και στα όρια αυτών των κριτικών λόγων, υποβάλλοντας κάποιες σκέψεις για τη σχέση της πολιτικής με τις βιολογικές και κοινωνικές καταστροφές.

Γιάννης Ζ. Δρόσος | Η πανδημία ως θεσμικό γεγονός

Η πανδημία της Covid-19, με τα επιδημιολογικά της χαρακτηριστικά και την οικουμενική της εξάπλωση επέβαλε στην πολιτεία να λάβει δραστικά μέτρα, όπως σειρές περιορισμών σε κατοχυρωμένα δικαιώματα, αλλά και σημαντικές αλλοιώσεις στις δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Στα συνταγματικά πολιτεύματα όμως, οποιοδήποτε μέτρο, όσο δραστικό και αν επιβάλλεται να είναι, οφείλει να κινείται μέσα στα ουσιαστικά και διαδικαστικά πλαίσια θεμελιωδών κανόνων, οι οποίοι εγγυώνται και διασφαλίζουν στην πολιτεία τη δημοκρατία, και στα άτομα τις ελευθερίες τους. Η ανακοίνωση, παραθέτοντας και συγκριτικά παραδείγματα από διάφορες χώρες, σκιαγραφεί τη σχέση της ανάγκης να ληφθούν δραστικά μέτρα για την καταπολέμηση της πανδημίας με την ανάγκη να διαφυλαχθεί η πολιτεία από ανεπίτρεπτο παραμερισμό συνταγματικών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Αναφέρεται, με τον τρόπο αυτό, και στη σχέση των επιταγών της επιστήμης με τα εγγυητικά των ελευθεριών και της πολιτικής δημοκρατίας συνταγματικά προτάγματα.

Διάλειμμα

Νικόλας Γιατρομανωλάκης | Η πανδημία ως μετασχηματιστής του πολιτισμού

Η πανδημία της Covid-19 είχε άμεσο και τεράστιο αντίκτυπο στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα σε ολόκληρο τον κόσμο, εμποδίζοντας ουσιαστικά την πρόσβαση των πολιτών στον πολιτισμό. Ταυτόχρονα, λειτούργησε ως καταλύτης, φέρνοντας στην επιφάνεια συστημικές παθογένειες δεκαετιών, που σχετίζονται με θέματα εργασίας, την πνευματική ιδιοκτησία, την ανάγκη για καινοτομία και ανάπτυξη δεξιοτήτων αλλά και την αδυναμία πρόσβασης σε χρηματοδότηση, ενώ ταυτόχρονα επίσπευσε την ανάγκη για την ψηφιακή προσαρμογή του κλάδου, αν όχι για τον μετασχηματισμό του. Ταυτόχρονα, η πανδημία παρότρυνε τα κράτη, τις κοινωνίες και τις κοινότητες να επαναπροσδιορίσουν έννοιες όπως η τοπικότητα και η παγκοσμιότητα, η εγγύτητα και η συνδεσιμότητα, η βιωσιμότητα και η ανάπτυξη.

Νίκος Βέττας | Πολλαπλές κρίσεις και ανάπτυξη της οικονομίας

Η ελληνική οικονομία συρρικνώθηκε δραματικά κατά τη διάρκεια της δεκαετούς κρίσης, ενώ και η προηγούμενη ανάπτυξή της είχε συνοδευτεί από ισχυρή αύξηση του δημόσιου δανεισμού από το εξωτερικό. Η σημερινή ανάκαμψη επαναφέρει πολλά μεγέθη της οικονομίας στα προ πανδημίας επίπεδα, δεν διασφαλίζει όμως μια συστηματική θετική πορεία. Η διασφάλιση της χρηματοδότησης της οικονομίας μαζί με τον δομικό μετασχηματισμό της είναι εφικτό να συμβούν, εν μέσω παγκόσμιων προκλήσεων, αλλά μόνο κάτω από όρους και συνθήκες,

Συζήτηση

Τετάρτη, 24 Νοεμβρίου 2021, ώρα 18:30

Πρόεδρος: Λίζυ Τσιριμώκου

Ελένη Γερουλάνου | Η νέα πραγματικότητα στο νηπιαγωγείο εν μέσω πανδημίας

Αρχικά μας αιφνιδίασε, μας προκάλεσε φόβο, αναστάτωσε τη ζωή μας και αναγκαστήκαμε να προσαρμοστούμε στα νέα δεδομένα. Εκμεταλλευτήκαμε τις δυνατότητες της τεχνολογίας, θαυμάσαμε την προσαρμοστικότητα παιδιών και ενηλίκων, χρειαστήκαμε όλοι μεγάλη ψυχική ανθεκτικότητα. Εκτιμήσαμε αυτό που έχουμε, θέσαμε νέους στόχους, βρήκαμε εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας και αδράξαμε την ευκαιρία που μας παρουσιάστηκε, προσπαθώντας να γίνουμε καλύτεροι. Ήταν και είναι μια συνεχής πρόκληση για όλους. Αλήθεια, τα καταφέραμε;

Βιολέττα Μαγκάκη | Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο δημοτικό σχολείο – Αναστοχασμός και προκλήσεις

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, σύγχρονη και ασύγχρονη, που χρειάστηκε να εφαρμοστεί επειγόντως και απροετοίμαστα στα σχολεία όλης της επικράτειας, έθεσε σε δοκιμασία όλους τους παράγοντες της εκπαιδευτικής διαδικασίας και απαίτησε τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου τους. Η εμπειρία που αποκτήσαμε το προηγούμενο διάστημα, με την εναλλαγή διά ζώσης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, επιδέχεται πολλές αναγνώσεις – επιλέγουμε να την προσεγγίσουμε ως πρόκληση που δεν πρέπει να χαθεί, για ένα καλύτερο σχολείο.

Ράνια Ποθητάκη | Σχολείο και έφηβοι στην εποχή της Covid-19 – Μια εμπειρική αποτύπωση

Η ανατροπή που έφερε η πρωτόγνωρη συνθήκη της πανδημίας είχε ισχυρό αντίκτυπο σε όλους τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική διαδικασία: τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς αλλά και τους γονείς. Μέσα από την περιγραφή του τρόπου με τον οποίο λειτούργησε το σχολείο στην εποχή της Covid-19, επιχειρείται να ιχνηλατηθεί η επίδραση που είχαν οι αλλαγές και οι νέες προκλήσεις στην ιδιαίτερη ηλικιακή ομάδα των έφηβων μαθητών και μαθητριών μας.

Δανάη Παπαδάτου | «Θα γίνει καλά; Θα τον ξαναδούμε;» – Στηρίζοντας το παιδί στην αρρώστια και το θάνατο την περίοδο της πανδημίας

Αν κάτι σημαντικό άλλαξε την περίοδο της πανδημίας είναι ότι ο θάνατος ήρθε στο επίκεντρο της καθημερινής μας ζωής. Κι ενώ οι κάμερες των ΜΜΕ μπαίνουν στις ΜΕΘ και μεταδίδουν εικόνες από έναν χώρο που μέχρι πρόσφατα ήταν άβατος, οι ειδήσεις καθιστούν το θάνατο συνανθρώπων μας αμείλικτα απρόσωπο. Στις συνθήκες αυτές, τα παιδιά στερούνται την ευκαιρία να παρευρεθούν στο πλευρό του αγαπημένου τους προσώπου που νοσεί και συχνά αποκλείονται από τις τελετές πένθους και τις οικογενειακές συνευρέσεις οι οποίες περιορίζονται ή απουσιάζουν. Στην παρουσία θα περιγραφούν μερικές από τις προκλήσεις που βιώνουν τα παιδιά όταν οικείο τους πρόσωπο είναι σοβαρά άρρωστο και πεθαίνει και όταν το άμεσο περιβάλλον τους καλείται να τα στηρίξει στο πένθος τους.

Θανάσης Χατζόπουλος | Το ψυχικό αποτύπωμα της πανδημίας

Τι αφήνει πίσω της η πανδημία καθώς βρίσκεται σε αποδρομή ή ύφεση, κυρίως με τη χρήση των όπλων του εμβολιασμού; Ποιες είναι οι συνέπειές της στον ανθρώπινο ψυχισμό σε προσωπικό και κοινωνικό επίπεδο; Τι επιπτώσεις είχε και έχει σε παιδιά και ενήλικους; Τα ερωτήματα αυτά θα επιχειρήσουμε να σκιαγραφήσουμε αδρά για να αναδειχθούν οι βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες συνέπειες μιας περιόδου που το προσωπικό και το κοινωνικό κατακλύστηκαν από φόβους και αγωνίες, κι όπου περιορίστηκε δραστικά η φυσική αλληλεπίδραση με τους άλλους.

Βιογραφικά ομιλητών

Αλκιβιάδης Βατόπουλος | Ιατρός Βιοπαθολόγος, Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Η ερευνητική του δραστηριότητα έχει επικεντρωθεί στη μελέτη της επιδημιολογίας των λοιμωδών νοσημάτων και ειδικότερα στη μελέτη της μοριακής βιολογίας και επιδημιολογίας των νοσοκομειακών λοιμώξεων και της μικροβιακής αντοχής στα αντιβιοτικά. Τα τελευταία δύο χρόνια είναι μέλος της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Είναι συγγραφέας ή συν-συγγραφέας σε 130 δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά.

Νίκος Βέττας | Γενικός διευθυντής στο Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών και Καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου έχει υπηρετήσει ως Πρόεδρος του Τμήματος Οικονομικής Επιστήμης και μέλος του Συμβουλίου του Ιδρύματος. Κάτοχος διδακτορικού από το University of Pennsylvania. Έχει εργαστεί ως Αναπληρωτής Καθηγητής στο Duke University και Επισκέπτης Καθηγητής στο INSEAD. Associate Editor του International Journal of Industrial Organization, μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του European Association for Research in Industrial Economics και Ερευνητικός Εταίρος στο Centre for Economic Policy Research του Λονδίνου. Έχει υπηρετήσει ως μέλος της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού και του European Advisory Group for Competition Policy της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού. Συνδιοργανωτής του Conference for Research on Economic Theory and Econometrics και εκ των επιμελητών του Beyond Austerity (MIT Press) - Πέρα από τη Λιτότητα (ΠΕΚ, 2017). Αναπληρωτής Πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής Αναπτυξιακού Σχεδιασμού («Επιτροπή Πισσαρίδη»), 2020.

Ελένη Γερούλάνου | Εκπαιδευτικός. Αποφοίτησε από τη Σχολή Νηπιαγωγών Αθηνών και συνέχισε τις σπουδές της στο Wheelock College της Βοστώνης, όπου ειδικεύτηκε σε προγράμματα μουσείων για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Το 1986 προσελήφθη στη Σχολή Μωραΐτη ως υπεύθυνη του προγράμματος «Μουσειακή αγωγή των παιδιών του Νηπιαγωγείου». Το 2000 ανέλαβε τη διεύθυνση του Νηπιαγωγείου της Σχολής Μωραΐτη. Έχει γράψει πολλά βιβλία για παιδιά. Είναι ιδρυτικό μέλος του Library4all, της οργάνωσης που έχει σκοπό την ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας σε παιδιά σχολικής και προσχολικής ηλικίας, μέσω της υποστήριξης και της ενίσχυσης σχολικών βιβλιοθηκών με βιβλία.

Νικόλας Γιατρομανωλάκης | Αποφοίτησε το 1992 από τη Σχολή Μωραΐτη και είναι κάτοχος πτυχίου Πολιτικών Επιστημών & Διεθνών Σχέσεων από το Πάντειο Πανεπιστήμιο και μεταπτυχιακού τίτλου στη Δημόσια Πολιτική (MPP) από το John F. Kennedy School of Government του Harvard. Είναι Υφυπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού, αρμόδιος για θέματα σύγχρονου πολιτισμού από τον Ιανουάριο του 2021, έχοντας διατελέσει Γενικός Γραμματέας Σύγχρονου Πολιτισμού από τον Αύγουστο του 2019. Έχει εικοσαετή επαγγελματική εμπειρία σε επιτελικές θέσεις σε ελληνικές και πολυεθνικές εταιρείες, ενώ υπήρξε ιδρυτικό μέλος και μέλος του Πολιτικού Σχεδιασμού στο Ποτάμι την περίοδο 2014-2016.

Βιογραφικά ομιλητών

Γιάννης Ζ. Δρόσος | Ομότιμος Καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου στη Νομική Σχολή Αθηνών. Το κύριο ακαδημαϊκό του έργο αναφέρεται στο συνταγματικό και στο ευρωπαϊκό ενωσιακό δίκαιο. Είναι συγγραφέας πολλών άρθρων και βιβλίων, μεταξύ των οποίων οι μονογραφίες *Η νομική θέση των πολιτικών κομμάτων στην Ελλάδα* (1982), *Ελληνική συνταγματική τάξη και Ευρωπαϊκές Κοινότητες στις διεθνείς σχέσεις* (1987), *Δοκίμιο ελληνικής συνταγματικής θεωρίας* (1996), *The Flight of Icarus. European Legal Responses Resulting from the Financial Crisis* (2020).

Βιολέττα Μαγκάκη | Εκπαιδευτικός. Σπούδασε γλωσσολογία στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Συνέχισε με μεταπτυχιακές σπουδές (DEA) στις Sciences du Langage στο Παρίσι, στην École des Hautes Études en Sciences Sociales. Παράλληλα, εργάστηκε στην Bibliothèque Publique του Centre Georges Pompidou και στο Musée National d'Art Moderne. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα οργάνωσε και υλοποίησε στο «Σπίτι Μπουζιάνη», στη Δάφνη, πρόγραμμα διαλέξεων στην ιστορία της τέχνης. Συμμετείχε, επίσης, στην επιμόρφωση καθηγητών μέσης εκπαίδευσης διδάσκοντας ιστορία και θεωρία της τέχνης. Από το 1994 εργάζεται ως εκπαιδευτικός στη Σχολή Μωραΐτη, τα τελευταία έξι χρόνια από τη θέση της υπεύθυνης Δημοτικού.

Δανάη Παπαδάτου | Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας στο Τμήμα Νοσηλευτικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το κλινικό και ερευνητικό της έργο εστιάζει κυρίως σε θέματα που αφορούν τις εμπειρίες παιδιών και γονιών που βιώνουν πολλαπλές απώλειες, όπως αυτές που επιφέρει η αρρώστια, ο θάνατος και η προσφυγιά. Είναι πρόεδρος του Δ.Σ. της «Μέριμνας» η οποία παρέχει ψυχολογική στήριξη σε παιδιά, οικογένειες και σχολικές κοινότητες που θρηνούν το θάνατο αγαπημένου προσώπου και λειτουργεί μια υπηρεσία παιδιατρικής ανακουφιστικής φροντίδας για παιδιά με απειλητική για τη ζωή ασθένεια. Είναι απόφοιτος της Σχολής Μωραΐτη (1973).

Ράνια Ποθητάκη | Εκπαιδευτικός – φιλόλογος. Απόφοιτος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με ειδίκευση στην κλασική φιλολογία, συνέχισε τις μεταπτυχιακές σπουδές της στην Αγγλία στο UCL (M.A. in Classics). Εργάζεται στην ιδιωτική μέση εκπαίδευση από το 1992, και από το 2015 είναι διευθύντρια στο Γυμνάσιο της Σχολής Μωραΐτη. Την περίοδο αυτή ολοκληρώνει το εξ αποστάσεως πρόγραμμα School Management and Leadership, που υλοποιείται από το Graduate School for Education και το Business School του Πανεπιστημίου του Harvard.

Βιογραφικά ομιλητών

Νικόλας Σεβαστάκης | Καθηγητής Πολιτικής Φιλοσοφίας στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του ΑΠΘ (αρχικά δίδαξε πολιτική φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου). Έχει δημοσιεύσει, μεταξύ άλλων, την *Αλλημεία της ευτυχίας* (2000), την *Κοινότοπη χώρα* (2004), τον *Φιλόξενο μηδενισμό* (2006), τα *Φαντάσματα του καιρού μας* (2017) και, τελευταία, το πολιτικό δοκίμιο *Ταξίδι στο άγνωστο. Φιλελεύθερη δημοκρατία και κρίση πολιτισμού* (2020). Διατηρεί δεκαπενθήμερη στήλη στη *Lifo* και συνεργάζεται επί σειρά ετών με εφημερίδες και περιοδικά (*ΒΗΜΑ*, *books' journal*, *Φρέαρ* κ.ά.). Παράλληλα έχει δημοσιεύσει διηγήματα και το μυθιστόρημα *Άνθρωπος στη σκιά* (2019).

Θανάσης Χατζόπουλος | Ποιητής και μεταφραστής, παιδοψυχίατρος και ψυχαναλυτής. Πιο πρόσφατο βιβλίο του το ψυχαναλυτικό δοκίμιο *Πανδημία και περιοριστικά μέτρα, ο ψυχισμός απέναντι στον θάνατο και στους περιορισμούς του* (2021).

Επόμενη εκδήλωση

2 & 3 Μαρτίου 2022

1922 - 2022 100 χρόνια μετά

Στον Πολυχώρο του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής
στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
Βασ. Σοφίας & Κόκκαλη Ι

Πρόσφατες εκδόσεις

Πειραιάς. Το λιμάνι και η πόλη
Βιογραφία, Αυτοβιογραφία, Ιστοριογραφία

Επόμενη έκδοση

Γύρω από την ελληνική επανάσταση –
Ηχητικό αρχείο Εταιρείας Σπουδών

Το πρόγραμμα καθώς και πληροφορίες για την Εταιρεία Σπουδών υπάρχουν στην ιστοσελίδα της Σχολής Μωραΐτη: www.moraitis.edu.gr

Η Εταιρεία Σπουδών χρησιμοποιεί χαρτί που παράγεται κατά 100% από ανακυκλωμένο χαρτοπολτό, με απομελάνωση χωρίς λεύκανση και χωρίς ίχνη παραγόντων οπτικής φωτεινότητας.
Παράκληση: Φροντίστε να ανακυκλωθεί.